

ที่ มท 0313.4/ว 72

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กท 10200

16 พฤษภาคม 2543

เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียน และรายงานการเงิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียน และรายงานการเงิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 จำนวน 1 ชุด
2. แบบบัญชี ทะเบียนและรายงานการเงิน จำนวน 87 ฉบับ

ด้วยระบบบัญชีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ปฏิบัติอยู่ขณะนี้มีความแตกต่างกันและได้ถือปฏิบัติกันมาเป็นเวลานาน ปัจจุบันมีปริมาณการรับจ่ายเงินมากขึ้นจากเดิม อีกทั้งวิธีการงบประมาณได้เปลี่ยนแปลงเป็นระบบงบประมาณแบบแผนงาน โครงการ กรมการปกครองจึงกำหนดระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียนและรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 โดยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาล บันทึกบัญชีตามระเบียบนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2543 สำหรับเทศบาลที่มีอยู่ก่อนเปลี่ยนแปลงฐานะตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ให้บันทึกบัญชีตามระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2543

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายปริญญา นาคฉัตริย์)
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
ส่วนการคลังท้องถิ่น
โทร. (02) 2225854, 2227832

ระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียน และรายงานการเงิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดการบันทึกบัญชี การใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นรูปแบบเดียวกัน และเพื่อให้การจัดทำรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เหมาะสม สอดคล้องกับการกระจายอำนาจและให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 6 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 อธิบดีกรมการปกครองจึงกำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียนและรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียน และรายงานการเงิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 เป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดา ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการอื่นใด ที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ให้อธิบดีกรมการปกครองรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจตีความ วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติและยกเว้นการปฏิบัติตามความในระเบียบนี้

ข้อ 5 บรรดาแบบบัญชี เอกสาร ทะเบียน และรายงานการเงินต่าง ๆ ให้เป็นไปตามท้ายระเบียบนี้

ข้อ 6 ให้เทศบาลและเมืองพัทยา ยกเว้นเทศบาลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาลตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ปฏิบัติตามระเบียบนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2543

ข้อ 7 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาลตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ปฏิบัติตามระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2543

หมวด 1

การลงบัญชีรายรับ

ส่วนที่ 1

การบันทึกบัญชีรายได้ตามเกณฑ์ค่างรับ

ข้อ 8 เมื่อเริ่มปีงบประมาณใหม่ให้บันทึกยอดประมาณการรายรับทุกประเภทจากงบประมาณรายจ่าย และยอดลูกหนี้ภาษีต่าง ๆ ที่คงค้าง ลงในทะเบียนเงินรายรับด้วยหมึกสีแดง

ข้อ 9 เมื่อได้รับชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้ายในแต่ละวันให้บันทึกแยกการชำระภาษีปีปัจจุบัน และภาษีค้างชำระในใบนำส่งเงิน และใบสำคัญสรุปใบนำส่งเงินหากรับชำระภาษี

ปีปัจจุบันให้บันทึกลงในทะเบียนเงินรายรับ ตามประเภทที่ได้รับชำระ แต่ถ้าเป็นการรับชำระหนี้ค่าภาษีคงค้าง ให้บันทึกลงในทะเบียนเงินรายรับช่อง “บัญชีลูกหนี้” (ประเภทภาษีที่ได้รับชำระ) ดังนี้

เดบิต	บัญชีเงินรายรับ	X X X
เครดิต	บัญชีรายได้ - ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	X X X
	บัญชีรายได้ - ภาษีบำรุงท้องที่ (95% และ 89%)	X X X
	บัญชีรายได้ - ภาษีป้าย	X X X
	ฯลฯ	

สำหรับยอดบัญชีลูกหนี้ ให้แจ้งยอดต่างหากไม่รวมยอดกับเงินรายรับ

ข้อ 10 การรับชำระเงินภาษีคงค้าง ให้บันทึกรายการในสมุดเงินสตรับ เพิ่ม “บัญชีลูกหนี้” ทั้ง 3 ประเภทในสมุดเงินสตรับช่องอื่นๆ ดังนี้

เดบิต	บัญชีเงินฝากธนาคาร	X X X
เครดิต	บัญชีเงินรายรับ	X X X
	บัญชีลูกหนี้ - ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	X X X
	บัญชีลูกหนี้ - ภาษีบำรุงท้องที่ (95% และ 89%)	X X X
	บัญชีลูกหนี้ - ภาษีป้าย	X X X
	บัญชีเงินรับฝาก - ส่วนลดในการจัดเก็บ (6%)	X X X
	บัญชีเงินรับฝาก - ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ (5%)	X X X

ข้อ 11 ทุกวันทำการสุดท้ายของเดือน ให้รวมยอดตัวเลขภาษีแต่ละประเภทที่จัดเก็บได้จากทะเบียนเงินรายรับ แล้วจัดทำใบผ่านรายการบัญชีมาตรฐานหมายเลข 3 รวมกับรายรับประเภทอื่นๆ เพื่อลงบัญชีแยกประเภท ดังนี้

เดบิต	บัญชีเงินรายรับ	X X X
เครดิต	บัญชีรายได้ - ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	X X X
	บัญชีรายได้ - ภาษีบำรุงท้องที่	X X X
	บัญชีรายได้ - ภาษีป้าย	X X X
	บัญชีภาษีมูลค่าเพิ่ม	X X X

ฯลฯ

เฉพาะยอด “บัญชีลูกหนี้” ภาษีทั้ง 3 ประเภท ให้แจ้งยอดเงินที่ได้รับชำระทราบอีกต่างหาก โดยไม่รวมกับใบผ่านรายการบัญชีมาตรฐานหมายเลข 3

ข้อ 12 ทุกวันสิ้นปีงบประมาณให้สำรวจรายชื่อผู้ค้างชำระภาษีตามปีที่ค้างชำระทุกรายพร้อมด้วยจำนวนเงิน ตามที่ปรากฏในรายละเอียดผู้ชำระภาษี (แบบ กค. 1) และจัดทำรายละเอียดลูกหนี้ (แบบ กค. 2) แล้วจัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป เพื่อดังยอดเงินที่ค้างชำระภาษีแต่ละประเภทเป็นบัญชีลูกหนี้ ดังนี้

เดบิต	บัญชีลูกหนี้ - ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	X X X
	บัญชีลูกหนี้ - ภาษีบำรุงท้องที่	X X X
	บัญชีลูกหนี้ - ภาษีป้าย	X X X
เครดิต	บัญชีรายได้ - ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	X X X

บัญชีรายได้ - ภาษีบำรุงท้องที่

X X X

บัญชีรายได้ - ภาษีป้าย

X X X

ส่วนที่ 2

การบันทึกบัญชีรายรับตามเกณฑ์เงินสด

ข้อ 13 เงินรายรับที่องค์กรปกครองท้องถิ่นจัดเก็บเองให้นำฝากธนาคารทั้งจำนวนโดยบันทึกรายการในทะเบียนเงินรายรับและสมุดเงินสดรับ ดังนี้

ทะเบียนเงินรายรับ

เดบิต บัญชีเงินรายรับ

X X X

เครดิต บัญชีรายได้ตามประเภทที่รับ

X X X

สมุดเงินสดรับ

เดบิต บัญชีเงินฝากธนาคาร

X X X

เครดิต บัญชีเงินรายรับ

X X X

หากมีเงินรายรับเข้ามาแล้วนำฝากธนาคารไม่ทัน เมื่อได้ดำเนินการตามระเบียบแล้วให้บันทึกจำนวนเงินคงเหลือในสมุดเงินสดรับ ช่องอื่น ๆ ดังนี้

เดบิต บัญชีเงินสด (ช่องอื่น ๆ)

X X X

เครดิต บัญชีเงินรายรับ

X X X

วันต่อมาเมื่อนำเงินสดคงเหลือฝากธนาคารให้บันทึกในสมุดเงินสดรับ ดังนี้

เดบิต บัญชีเงินฝากธนาคาร

X X X

เครดิต บัญชีเงินสด (ช่องอื่น ๆ)

X X X

ข้อ 14 กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับรายรับประเภทใดแล้ว หากมีกฎหมาย ระเบียบกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กั้นเงินไว้เป็นค่าใช้จ่ายบางส่วน ให้บันทึกการรายการดังนี้

ทะเบียนเงินรายรับ

เดบิต บัญชีเงินรายรับ (เท่าจำนวนที่จะต้องเป็นรายรับ)

X X X

เครดิต บัญชีรายได้ตามประเภทที่รับ

X X X

สมุดเงินสดรับ

เดบิต บัญชีเงินฝากธนาคาร

X X X

เครดิต บัญชีเงินรายรับ

X X X

บัญชีรับฝาก-ค่าใช้จ่าย.....

X X X

ข้อ 15 กรณีสำนักงานคลังจังหวัดหรือสำนักงานคลังจังหวัด ณ อำเภอ ได้ออเงินเข้าบัญชีเงินฝากขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสมุดคู่ฝากคลังจังหวัด (PASS BOOK) ให้หมายเหตุ "ฝากคลังจังหวัด" ในใบนำส่งเงินและใบสำคัญสรุปใบนำส่งเงิน โดยบันทึกการรายการในทะเบียนเงินรายรับเหมือนข้อ 14 และบันทึกการรายการ ดังนี้

สมุดเงินสดรับ

เดบิต บัญชีเงินฝากคลังจังหวัด

X X X

เครดิต บัญชีเงินรายรับ

X X X

ข้อ 16 กรณีธนาคารแจ้งยอดดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ให้หมายเหตุ “ฝากธนาคาร” ในใบนำส่งเงิน และใบสำคัญสรุปใบนำส่งเงิน โดยบันทึกรายการเหมือน ข้อ 13

ส่วนที่ 3

การบันทึกบัญชี เงินอุทิศเฉพาะเจาะจง เงินชดใช้ค่าเสียหายและเงินรับฝากประเภทต่าง ๆ

ข้อ 17 กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับเงินโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้จ่ายในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ หรือรับไว้เพื่อจ่ายตามเงื่อนไขหรือคืนให้กับผู้มีสิทธิให้บันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดรับ

เดบิต บัญชีเงินฝากธนาคาร	X X X
เครดิต บัญชีเงินรับฝาก - อุทิศเพื่อ.....	X X X
- ชดใช้ค่าเสียหาย	X X X
- ประกันสัญญา	X X X

ข้อ 18 เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายเงิน ตามข้อ 17 ให้บันทึกบัญชี ดังนี้

สมุดเงินสดจ่าย

เดบิต บัญชีเงินรับฝาก - อุทิศเพื่อ.....	X X X
- ชดใช้ค่าเสียหาย	X X X
- ประกันสัญญา	X X X
เครดิต บัญชีเงินฝากธนาคาร	X X X

สำหรับเงินรับฝากประเภทต่าง ๆ ให้บันทึกในทะเบียนคุมเงินรับฝากด้วย

หมวด 2

การลงบัญชีรายจ่าย

ส่วนที่ 1

การควบคุมรายจ่ายให้เป็นไปตามงบประมาณรายจ่าย

ข้อ 19 เมื่อเริ่มปีงบประมาณใหม่ ให้นำประมาณการรายจ่ายบันทึกลงใน ทะเบียนรายจ่ายตามงบประมาณ ในช่องงบประมาณคงเหลือ โดยแยกตามหมวด ประเภท แผนงาน งาน และโครงการ

ข้อ 20 เมื่อได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ก่อหนี้ผูกพัน เบิกจ่ายเงินหรือ ยืมเงิน ที่ได้ตั้งงบประมาณไว้แล้ว ให้บันทึกลดยอด () ในช่อง “งบประมาณคงเหลือ” และนำยอดเงินดังกล่าวลงในช่อง “ผูกพัน”

ข้อ 21 เมื่อได้รับอนุมัติให้จ่ายเงินซึ่งปรากฏตามรายงานการจัดทำเช็คหรือได้รับการส่งใช้เงินยืมเงินงบประมาณให้บันทึกลดยอด () ในช่อง “ผูกพัน” และนำยอดเงินดังกล่าวลงในช่อง “จ่ายเงินแล้ว”

ข้อ 22 กรณีที่ลดยอดงบประมาณแล้ว ต่อมาไม่ได้ใช้หรือมีเงินคงเหลือให้นำยอดเงินที่ได้ลดไปแล้วเพิ่มยอดในช่องงบประมาณคงเหลือ และลดยอด () ในช่องผูกพัน